

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

D I R E C T O R : C I R U E C O N O M U

Licențiat în drept din Paris, Consilier la Înalta Curte de Casație

PRIM-REDACTOR: ION N. CESADESCU

REDACTOR-PROPRIETAR: I. S. CODREANU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România 40 lei
6 luni 20 „
3 luni 10 „
Străinătate: 50 lei pe an, 25 pe 6 luni

*Apare de două ori pe săptămână
sub redacțiunea unui comitet*

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția & Administrația
București, CALEA RAHOVEI—5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON № 16/98

S U M A R

Art. 718 din Procedura civilă și art. 44 din Legea jnd. de ocoale, de Cesar.

JURISPRUDENȚA:

Curtea de Casație, s. I: Ministerul domeniilor cu Soc. Eberhardt & Comp.;

Comisia pentru regularea și consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere din Prahova: M. Vlădescu-Olt și N. Popescu cu Ministerul domeniilor, cu o Observație de d-l Stelian Popescu;
Judecătoria ocolului Năruja-Putna: Preotul Constantin Taftă cu Marina Gheorghe Popa Manea;

O pedeapsă deosebită în Dobrogea de d-l B. Constantinescu;

ART. 718 DIN PROCEDURA CIVILĂ

și

ART. 44 DIN LEGEA JUDECĂT. DE OCOALE

Prin noua Lege a judecătoriilor de ocoale s'a largit competența judecătorului până la valoarea de trei mii lei, atât în materie mobilă cât și imobiliară, cu distincțiunile următoare: că dacă obiectele litigiului sunt mobile și valoarea lor este până la trei sute lei, judecătorul judecă în primă și ultimă instanță; dacă însă printre obiecte se află și imobile, atunci judecătorul, măcar că valoarea lor ar fi mai mică decât trei sute lei sau de trei sute lei, judecă în primă instanță.

Când a fost vorba de autentificarea actelor, de dreptul judecătorului de ocol de a autentifica un act, de competența sa pentru actele de notariat, noua Lege a judecătoriilor de ocoale se referă pur și simplu la competența ce le este conferită de Legea pentru autentificare a actelor. (Art. 44).

Prin Legea de autentificare a actelor însă, judecătorii de ocol nu pot autentifica sau investi cu formula executorie decât:

a) Actele a căror legalizare sau autentificare le este deferită prin legea lor organică sau prin o lege specială;

b) Contractele constatând obligațiuni personale sau convențiuni asupra bunurilor mobiliare până la valoarea de trei mii lei inclusiv.

c) Actele a căror valoare s'a determinat de părți și cari se pot judeca de judecător în primă sau ultimă instanță;

d) Procurile pentru a reprezenta și a sta în instanță; și, în fine,

e) Invoielile dela bălciuri și târguri.

Va să zică, după noua Lege a judecătoriilor de ocoale, judecătorul este competent să autentifice toate actele a căror valoare, determinată sau nu de părți, intră în competența sa de a le și judeca. Cu alte vorbe, competența actelor de notariat a judecătorului este până la valoarea de trei mii lei, bine înțeles când e vorba numai de obligațiuni personale sau bunuri mobiliare.

În privința aceasta nici o dificultate. Noua Lege a judecătoriilor nu a modificat întru nimic Legea de autentificare a actelor; din contră, art. 44 din această lege, referindu-se la Legea de autentificare, devine și mai explicit și mai categoric în această materie.

Unde începe dificultatea însă este asupra foilor dotale.

Vechea Lege a judecătoriilor de ocoale în art. 66 prevedea că judecătorul de ocol este competent să autentifice foile dotale până la valoarea de trei mii lei, chiar când foaia dotală conținea imobile, și legiuitorul dela 1900 al Legii de Procedură civilă a reprodus acest articol 66 în art. 718.

Prin urmare, până la aplicarea noiei Legi a judecătoriilor de ocoale, competența pentru actele de notariat a judecătorului era, în materie personală și mobilă, până la valoarea de trei mii lei, iar în materie imobiliară numai prin excepție avea dreptul să autentifice foile dotale până la valoarea de trei mii lei.

Prin noua lege s'a suprimat art. 66, și prin o dispoziție generală legiuitorul, în art. 44, se referă la Legea de autentificare a actelor, care nu prevede excepția foilor dotale pentru averea imobiliară.

Înțeles-a legiuitorul oare prin aceasta să facă distincțiune în privința competenței la foile dotale ca și la acțiuni, adică să nu dea în competența judecătorului autentificarea foilor dotale ce conțin imobile? Cu alte vorbe, legiuitorul de la 1908, prin generalitatea termenilor săi din art. 44 al noiei legi, care se referă pur și simplu la Legea de autentificare, suprimat-a oare art. 718 din Legea de Procedură civilă? Cred că nu; și iată de ce: Legiuitorul dela 1908 a avut în vedere art. 718 din Procedura civilă și, referindu-se pur și simplu la Legea de autentificare a actelor, a voit tocmai să mențină dispoziția cuprinsă în Legea de procedură referitoare la foile dotale, suprimând ca inutil art. 66 din vechea Lege a judecătorilor de ocoale.

În adevăr, este incontestabil că Legea de Procedură civilă este o lege generală, care constituie dreptul comun în materie de procedură și ale cărei dispozițiuni nu se puteau modifica sau desființa decât prin un text special de lege. Dacă legiuitorul dela 1908 ar fi voit să suprima dispozițiunea din art. 718 din Procedura civilă, urma să spună categoric în noua lege că restrânge competența judecătorului, încât privește autentificarea foilor dotale, numai la valorile imobiliare; n'a spus-o însă, și atunci art. 718 din Procedura civilă a rămas și este în vigoare.

Prin urmare, competența judecătorului de ocol pentru actele de notariat se întinde și asupra foilor dotale conținând averi imobiliare, pe baza art. 718 din Procedura civilă.

CESAR.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, S. I

Audiența dela 14 Aprilie 1909.

Președenția d-lui M. IULIAN consilier

Ministerul domeniilor cu Societatea Eberhardt & Comp.

Concesiuni petrolifere. — Apel. — Dacă în asemenea materie poate fi admisă proba cu martori la instanța de apel. — (Art. 7 din Legea concesiunilor petrolifere).

În virtutea principiului devolutiv al apelului din dreptul comun, în instanța de apel se pot invoca și administra toate probele cari n'au fost făcute la prima instanță, și acest principiu are a fi admis și în materie de concesiuni petrolifere, intru cât nu există vreo dispozițiune derogatorie nici în art. 7 din lege, care institue dreptul de apel, nici în vreun alt text de lege.

Prin urmare, în materie de concesiuni petrolifere proba cu martori poate fi cerută în instanța de apel.

Deciziunea 163/909. — Casată, după recursul făcut de Ministerul domeniilor, deciziunea Curții de apel București, s. II, No. 176/907, dată în proces cu Societatea Eberhardt M. & Comp.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Schina, în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Botea, în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere și violarea principiului devolutiv al apelului din art. 332 din Proc. civilă.

«În fața Onor. Curții de apel am cerut proba cu martori pentru a dovedi că terenul ce se consolida era în posesia Statului, că Statul l-a posedat totdeauna și n'a ieșit niciodată din posesiunea lui.

«Curtea de apel ne respinge proba cu martori, pe motivul că ea nu se poate cere pentru prima oară în apel, de oare cererile de consolidare sunt procese urgente. Onor. Curte comite astfel un exces de putere și violează sus zisul text de lege, care nu face nici o deosebire între afacerile urgente și cele ordinare».

Având în vedere decizia supusă recursului, din care se constată că recurentul Minister al domeniilor, făcând contestație la cererea de consolidare făcută de intimata societate, a invocat pentru prima oară înaintea instanței de apel proba cu martori, spre a dovedi că este proprietar și că a avut posesia asupra locului în prigo-nire; Că Curtea de apel a respins proba cu martori pentru motivul că nefiind făcută înaintea comisiei de consolidare, adică înaintea primei instanțe, nu poate să fie invocată pentru prima oară la instanța de apel;

Considerând că în virtutea principiului devolutiv al apelului din dreptul comun (art. 332 din Proc. civilă), în instanța de apel se pot invoca și administra toate probele cari nu au fost făcute la prima instanță;

Că pentru ca acest principiu din dreptul comun să nu fie admis în materie de consolidare a drepturilor de concesiuni petrolifere, trebuie ca în această lege specială să existe o dispoziție care să deroge în mod expres;

Considerând că o asemenea dispoziție derogatorie nu este prevăzută nici în art. 7, care institue dreptul de apel în asemenea materie și nici în vreun alt text de lege;

Că instanța de apel înființată și în această lege specială rămâne guvernată de principiile generale ale dreptului comun, afară de derogatiile expres prevăzute în art. 7, relative la termenul de apel, la suprimarea dreptului de opoziție, la termenul în care trebuie judecat apelul și la urgența și precăderea ce li se dă acestor afaceri;

Că din aceste excepțiuni dela dreptul comun, anume prevăzute în legea specială a consolidării, nu se poate deduce intenția legiuitorului de a suprima principiul devolutiv al apelului;

Că, prin urmare, Curtea de apel, hotărînd că proba cu martori nu poate să fie cerută înaintea sa, a adăugat la textul art. 7 sus citat și, deci, a comis un exces de putere și a interpretat greșit acel articol;

Pentru aceste motive, Curtea casează, etc.

Comisiunea pentru regularea și consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere din jud. Prahova

Audiența dela 23 Martie 1909

Președenția d-lui AL. AL. DEMETRESCU, prim-președinte

M. Vlădescu-Olt și N. Popescu cu Ministerul domeniilor

Consolidarea drepturilor de concesiuni petrolifere. — Obștea locuitorilor. — Dacă ea poate prescrie. — Admiterea probei cu martori spre a dovedi prescripțiunea. — Nesemnarea actului de concesiune; de către toți locuitorii cedanți. — Dacă Statul poate invoca neîndeplinirea acestei forme. — Recuzare. — Dacă inginerul care face parte din comisiunea de consolidare poate fi recuzat.

Proprietar aparent. — Dacă comisiunea de consoli-

dare e competentă a judeca dreptul de proprietate al terenului. — (Art. 276, al. V din Procedura civilă și art. 1846 și 1847 din Codul civil)

1. O obște de locuitori împroprietăriți formează o seamă de indivizi, creiați codevălmași la 1864, așa că slăpânirea unuia profită tuturor codevălmașilor, adică acelor cari au fost împroprietăriți odată cu el sau autorii lui la 1864, așa că obștea poate prescrie; și în acest caz proba cu martori este admisibilă spre a se dovedi prescripțiunea.

2. Faptul că o parte din locuitori, cari au cedat un teren petrolifer, nu ar fi semnat actul, nu se poate invoca decât de acei locuitori coproprietari cari n'au luat parte la acte, iar nicidecum de Stat, care nu are nici un interes în această pricină.

3. Conform art. 276, alin. V din Procedura civilă, un judecător poate fi recuzat dacă este rudă cu părțile ori are vreun interes personal, dacă este administrator al vreunui stabiliment public sau societate, cari se află interesate în proces.

Prin urmare, un inginer care face parte din comisiunea de consolidare a terenurilor petrolifere, ca șef al regiunii miniere, făcând serviciul său la Ministerul industriei, nu are nici o legătură cu Ministerul domeniilor, care se judecă pentru un drept al său personal; iar inginerul, deși este funcționar al Statului, el face parte din o comisiune de consolidare care se guvernează de legea ei specială, așa că nu este în nici unul din cazurile prevăzute de art. 276, alin. V din Procedura civilă, pentru a fi recuzat.

4. Din diferitele dispozițiuni ale Legii de consolidare din 1904, rezultă că singura cădere și preocupare a comisiunii instituită este să vadă dacă se află în fața unui proprietar aparent al terenului concesional, sau, mai bine zis, în fața unui posesor real în condițiunile art. 1846 și 1847 din Codul civil, iar nu în fața unui uzurpator, având în vedere și buna credință a concesionarilor, fără ca aceste dispozițiuni ale Legii de consolidare să implice ideea că această comisiune ar fi chemată să judece și dreptul de proprietate, atunci când cei chemați înaintea ei ar formula asemenea pretențiuni.

Comisiunea,

Având în vedere cererea făcută de d-nii M. Vlădescu-Olt și Nae Popescu, prin petiția înregistrată la No. 29938/908, de a se consolida drepturile lor de concesiune și exploatare asupra terenului petrolifer situat în comuna Moreni, valea Cricovului, județul Prahova, luat prin contractul de concesiune și arendare, autentificat de judecătoria rurală Moreni, ocolul Filipești-de-Târg la No. 24/908 și transcris în registrul special de terenuri petrolifere dela Tribunalul Prahova, s. I, la No. 598/908 și actul de recunoaștere autentificat de aceeași judecătorie la No. 28/908 și transcris în registrul special la No. 739/908 dela obștea locuitorilor din comuna Moreni și obștea Moreni-Stavropoleos din județul Prahova;

Având în vedere concluziunile puse de reclamanți și contestator, declarațiunile proprietarilor concedenți, cum și actele depuse la dosar;

Având în vedere că reclamanții, M. Vlădescu-Olt și N. Popescu, constată cu actul de concesiune și arendare, cum și cu actul de recunoaștere ce au prezentat, că au luat în concesiune pentru exploatare de păcură, șteiu, ozocherită și orice alte minerale pe termen de 20 ani, începând dela data autentificării actului, dela obștea locuitorilor din Moreni și Moreni-Stavropoleos un teren în suprafață de 19 hectare 8500 m p., din care 18 hectare 3500 m. p. teren liber și 1 hectar 5000 m. p., su-

prafața ocupată de apa Cricovului, numit azi acest teren «în luncă și prundișul apei Cricovului», ale cărui vecinătăți și configurație sunt arătate în schița de plan aflată la dosar, lucrată de inginerul hotarnic A. Irimia;

Având în vedere că la această cerere de consolidare s'a făcut contestație: de către d-l avocat N. G. Marinescu, în numele Statului, pe motiv că acest teren aparține Statului cu titlul de nudă proprietate și de către Societatea «Regatul Român» pentru respectare de hotare;

În ce privește contestația făcută de Societatea «Regatul Român»:

Având în vedere că societatea contestatoare neprezentându-se să-și susțină contestația, comisiunea urmează a o respinge ca nesustținută.

În ce privește contestația făcută de Stat:

Având în vedere că la înfățișarea dela 11 Decembrie 1908, d-l avocat Danielopol, din partea Statului, pe lângă motivele arătate în cererea de contestație a mai invocat următoarele motive:

1) Că proba cu martori, cerută de reclamanți ca să dovedească prescripția, nu este admisibilă, de oarece obștea locuitorilor nu poate prescrie și în orice caz Statul nu are nevoie de martori;

2) Că fiind mai mulți locuitori cari n'au semnat actul, nu poate fi aplicabil art. 12 din Legea de consolidare;

3) Că la 1864 locuitorii din comuna Moreni și Moreni-Stavropoleos au fost împroprietăriți cu locuri de cultură, scăzându-se prundișurile, pădurile și locurile improprii de cultură; ca dovadă că legea s'a executat așa, a invocat circulara pe care Mihail Cogălniceanu a dat-o arătând cum trebuie să se execute legea, așa că locuitorii nu pot fi proprietari pe prund, care aparține Statului; și această dovadă o face și cu planul dela 1864 în care se vede figurată insula de pe prundișul apei Cricovului, care este rezervată Statului, și

4) Că o concesiune pentru a fi consolidată trebuie să emane dela adevăratul proprietar.

Având în vedere că reclamanții au susținut:

1) Obștea locuitorilor Moreni și Moreni-Stavropoleos sunt proprietari și stăpânitori acestui teren încă dela delimitare, când li s'a dat drept izlaz în indiviziune, iar titlul lor de proprietate este procesul-verbal și planul delimitării rurale din 1865, aflat la dosarul Primăriei comunei Moreni.

Că circulara lui M. Cogălniceanu nu are a se aplica în cazul de față, iar planul prezentat de Stat nu este cel adevărat, care a servit la delimitare, de oarece diferă totalmente de planul făcut de inginerul topograf, Maiorul Slăniceanu, și care se află în arhiva comunei; mai mult: acest plan al Statului nu poartă nici o dată și nici semnătura membrilor comisiunii;

Că din procesul-verbal încheiat de comisiune, din planuri și circulara lui Cogălniceanu, se vede clar că foștilor clăcași, în această moșie strămtă, li s'a dat terenul la delimitare începând din apa Cricovului, așa după cum stăpâneau și anterior delimitării până în apa Cricovului, așa cum stăpânesc azi; iar apa Cricovului, în diferite timpuri, venind mare, din an în an a surpat din proprietățile acestor obștii, distrugând izlazul, grădinile de pomi, livezile de pruni și casele locuitorilor, iar în locul acestui pământ s'a format prundișul și lunca de azi;

2) Că chiar de nu ar avea un titlu de proprietate pentru acest teren, a invocat prescripția, susținând că ambele obștii au stăpânit acest teren în condițiunile art. 1846 și 1847 din Codul civil, iar acești locuitori împroprietăriți, dar nedivizați, ca obște — așa cum i-a creat legiuitorul la 1866 — nu sunt o ficțiune, ci o seamă de proprietari codevălmași, creiați la 1864 și ca atare nici unul nu fac acte de stăpânire exclusivă, iar posesia și prescripția unuia profită tuturor codevălmașilor lui;

3) Referitor la excepțiunea că mai mulți locuitori n'au semnat actul de concesiune și art. 12 din Legea de consolidare nu este aplicabil, este inexact în fapt, de oarece toți locuitorii clăcași sau moștenitorii lor au

semnat actul de concesiune, iar ceilalți, cari din diferite împrejurări nu erau în comună, au semnat un act de recunoaștere, iar azi nu se prezintă nimeni care să ridice contestațiune în această privință și, în orice caz, această excepțiune nu se poate invoca decât de locuitori, iar nu de Stat, care n'are nici un interes;

4) Că, în orice caz, această cerere de consolidare urmează a fi admisă, întru cât emană dela stăpânitorii de fapt, proprietari aparenti ai acestui teren, cari stăpânesc în aceste condițiuni de peste 40 de ani terenul în litigiu, fără ca vreodată până acum Statul să fi ridicat pretenție de proprietate.

În ceea ce privește admiterea probei cu martori spre a dovedi prescripția:

Având în vedere că obștea locuitorilor improprietăriți formează o seamă de proprietari, creiați codevălmasi la 1864; că din acest punct de vedere nu este o ficțiune și deci stăpânirea unuia profită tuturor codevălmasilor săi, adică tuturor acelor cari au fost improprietăriți cu el sau autorii lui la 1864, așa că obștea poate prescrie, iar prescripția unuia profită tuturor și în acest caz proba cu martori este admisibilă.

În ceea ce privește obiecțiunea că parte dintre locuitori n'au semnat actul de concesiune și că art. 12 din Legea de consolidări nu este aplicabil:

Având în vedere că nu s'a prezentat nici un locuitor înaintea comisiei spre a ridica o asemenea obiecțiune, iar excepțiunea invocată nu se poate ridica decât de aceia dintre locuitorii coproprietari, cari n'au luat parte la facerea actelor; Statul nu are nici calitatea și nici interesul, deci urmează a se respinge.

În urmă s'a procedat la audierea martorilor propusi de reclamanti sub prestare a jurământului, conform art. 196 din Proc. civilă, în localul primăriei Moreni, contestatorul declarând că nu propune nici un martor;

Având în vedere că în ziua de 15 Decembrie 1908, comisiunea, pentru a se pronunța în deplină cunoștință de cauză, a dispus din oficiu a se face o cercetare locală pentru a se stabili:

1) Care a fost izlazul dat locuitorilor din comuna Moreni, așezat la capul locurilor de cultură, despre care se vorbește în convenția din 1906, încheiată de locuitori cu Gheorghe Spiru Dumitru;

2) Care este porțiunea de pământ dată locuitorilor și care a fost luată de cursul apei Cricovului dela 1864 până azi;

Având în vedere că pentru stabilirea acestor puncte, ambele părți au propus martori în ziua de 12 Martie 1909, cu ocaziunea cercetării locale făcute de comisiune, cari s'au audiat în localitate, la fața locului, sub prestare de jurământ conform art. 196 din Proc. civilă, amânându-se la ora 6 seara, cu învoirea ambelor părți, continuarea procesului în localul Tribunalului Prahova în ziua de 23 Martie 1909;

Având în vedere că din depunerile martorilor Cârstea Radu Bucur, Ene Constantin și Eftimie Tache rezultă că apa și matca Cricovului la 1864 era foarte îngustă, între pământurile date locuitorilor din Moreni și Moreni-Stavropoleos, și că trecea printr'un singur braț, pe lângă punctul însemnat pe planul de delimitare numit «la plută», iar în jos de plută spre sud din dreptul locului unde este azi cantina Societății «Regatul Român» se mai forma în vremuri un braț, care se împreuna la vale, formând astfel o insulă, după cum se vede și pe planul de delimitare al comunei Moreni, care insulă este și azi proprietatea Statului;

Că tot din depunerile acestor martori rezultă că după improprietărire, în diferite rânduri, din cauza viiturii apelor, s'a rupt malul dinspre locuitorii din Moreni, apa a inundat livezile de pomi, locurile de izlaz și mai multe case ale locuitorilor din Moreni, surpându-le și distrugându-le totul, după cum au confirmat și parte din martorii contestatorului, așa că vechea matcă fiind spre deal, apa și-a format o altă matcă pe pământul locuitorilor, formându-se astfel prundul și lunca de azi;

Martorul Ene Constantin mai adaugă că pe locul în discuțiune se făcea sbor, care era arendat de locuitori; și el, în calitate de consilier și ajutor de primar, cât a fost la primărie în timp de zece ani, a încasat cu voia locuitorilor bani dela diferiți negusori în folosul comunei, după cum se vede și din certificatul aflat la dosar, fără ca funcționarii Statului din localitate să facă vreo obiecțiune, — ceea ce se confirmă și de martorul Gg. Voicu Crivețeanu, care arată că fiind brigadierul Statului pe mosia Moreni-Ghirdoveni, timp de 20 ani, nu i s'a dat de către șefii săi acest loc în pază, de pe care se ridica nisip, pietriș, tăiau lemnele și păsunau vitele considerându-l ca al lor;

Având în vedere că depozitiunile acestor martori se confirmă și cu depunerea martorului Vasile Vlădescu, care arată că la 1899 luând în concesiune dela Stat perimetrul ce se află alături de locul în discuțiune, actualmente concesionat Societății «Regatul Român», a cerut să i se măsoare și acest loc în litigiu, să i se dea mai sus, pentru a se da o formă mai regulată perimetrului despre această parte, însă i s'a spus de inginerul Statului, însărcinat cu parcelarea, că acest loc este al locuitorilor din Moreni dat lor la 1864 și că să se adreseze lor dacă voieste a-l lua în concesiune;

Martorul mai adaugă că atunci toată moșia Statului, Moreni, era dată în perimetre la diferiți concesionari și nu a mai rămas nimic neocupat;

Că deși martorul Năstase Dinescu, propus de contestator, arată că acum vreo 30 sau 35 ani cursul gârlei era la vreo 20 metri depărtare de actualul curs și că apa când venea mai mare curgea și pe lângă cantină, adică pe vechea matcă, și că prundul este același ca și mai înainte, această depozitiune nu pare a fi sinceră, căci pe de o parte martorul spune că știe că gârla a mâncat pământul locuitorilor din Moreni, pe care era clădite 4 case pe o lungime de 50 până la 60 metri, iar în partea despre șosea a mâncat pământul, pe care era livezi de pruni pe o lărgime de 10-15 metri; iar pe de altă parte există raportul primarului comunei Moreni, No. 170 din 27 Aprilie 1893, adresat subprefectului din Filipești, cum și raportul No. 171 din aceeași zi, adresat tot de primărie serviciului tehnic al județului Prahova, din care rezultă că din cauza multor ploii apa Cricovului venind mare, și ieșind din matca veche, s'a lăsat spre comuna Moreni, distrugând și surpând pământurile locuitorilor pe cari se află plantațiuni de pomi, grădini și punând în pericol mai multe case, stricăciuni prețuite ca la 15 hectare, la care raport subprefectura a răspuns și se ia măsuri grabnice de apărare, iar conductorul județului a venit personal în localitate spre a lua măsurile necesare, construind și un dig de apărare a satului, care se vede și azi;

Ori, dacă prundul este același ca și mai înainte, atunci ar fi trebuit să nu existe aceste fapte cari n'au fost contrazise, și chiar martorii săi le-au confirmat în parte;

Din toate acestea rezultă că între pământurile locuitorilor Moreni și Moreni-Stavropoleos la delimitare nu exista prundul de azi, asupra căruia Statul pretinde dreptul de nudă proprietate;

Ba, din contră, din acte și depunerile martorilor rezultă în fapt că acest prund și lunca este locul dat ambelor obștii la delimitare cu grădinile, livezile și locurile de casă distruse de apa Cricovului;

Că terenul, a cărui proprietate se cere, este proprietatea locuitorilor, mai rezultă și din procesul-verbal al comisiei de improprietărire din 25 Septembrie 1865, în care se arată că hotarul pământurilor date locuitorilor din Moreni merge în linie dreaptă pe lângă proprietatea Statului până în apa Cricovului, de unde în vale se formau cele două brațe, după cum însăși comisiunea și-a format convingerea la fața locului, mergând din movilă în movilă, astfel că proprietatea Statului începe din aceste movile la vale, așa cum arată acest proces-verbal în prima sa parte Că linia de hotar este aceeași dela 1865, între proprietatea Statului și

pământul locuitorilor, se poate vedea și din planul depus de Societatea «Regatul Român», care reprezintă perimetrul luat dela Stat, vecin cu locul în discuție și care concordă cu linia de hotar din planul de delimitare;

Având în vedere că planul prezentat de avocații Statului nu pare a fi exact; în primul rând: că planul nu purta nici o dată și nici semnătură membrilor comisiunii de împroprietărire, astfel că acest plan nu a servit la delimitarea dela 1865, iar în al doilea rând: insula ce pretinde Statul că este proprietatea sa se vede figurată pe acest plan între pământurile locuitorilor Moreni, Moreni-Stavropoleos și Hoțești, pe când în planul făcut cu ocazia delimitării la 1865 și 1866 de inginerul topograf, maiorul Slănceanu, și care nu s'a contestat de părți, care plan se află în arhiva primăriei comunei Moreni și cerut de comisiune cu ocazia cercetării locale, se vede că acea insulă începe din jos de semnul însemnat pe acest plan «la plută», din locul unde azi este situată cantina Societății «Regatul Român», ceea ce concordă cu depunerile martorilor propuși de reclamanți, iar linia de hotar despărțitor între pământul locuitorilor și moșia Statului se prelungește din movila dela cruce, zisă «poarta țarinii», în movilele de pe acest teren până în vechea matcă a Cricovului pe unde curgea apa printr'un singur braț, azi fântâna din colțul cantinei, așa cum se vede figurat pe schița de plan a acestui loc aflată la dosar;

Că dacă planul prezentat de contestator ar fi exact, comisiunea ad-hoc, la 1865, prin procesul-verbal ar fi spus, vorbind de laturile delimitării Morenilor, că merge la apus până la brațul stâng al apei Cricovului—dacă cu adevărat avea în acel loc două brațe—asa cum a făcut-o la delimitarea Stavropoleosului, la laturea despre Brânzari, unde se vorbește despre brațul drept al apei Cricovului, iar nu cum zice sus zisul proces-verbal: «la apus până la apa Cricovului»;

Că locuitorii Moreni și Moreni-Stavropoleos au stăpânit acest teren dela delimitare până acum, ca proprietari neturburați de nimeni, într'un cât contestatorul n'a avut și nu are nici azi stăpânirea acestui loc; iar prundul ce pretinde Statul că și-a rezervat la delimitare este insula și prundul Cricovului, ce pornesc din hotarul vorbit mai sus, la vale până în moșia Ghirdovenilor și Cricovenilor, ceea ce rezultă și din faptul că cu ocazia hotărâniciei moșiei d-lui Cantacuzino cu locuitorii Moreni și Moreni-Stavropoleos, contestatorul nu a ridicat nici o obiecțiune, cu toate că această confirmare de hotărânicie s'a făcut în prezența sa;

Având în vedere că din depunerile martorilor propuși de reclamanți, depuneri confirmate în parte chiar de parte dintre martorii propuși de contestator, rezultă că locuitorii Moreni și Moreni-Stavropoleos au stăpânit și stăpânesc și azi acest teren dela delimitare, având case și livezi de pomi și grădini pe acest loc, care din cauza viiturii apelor mari au fost distruse și dărâmate; că locuitorii în tot timpul au pășunat vitele în această luncă, au tăiat arbori: ca anini, sălcii și richiță, au luat nisip și pietriș încasând și veniturile dela bălciuri, pe cari le-au cedat de bună voie primăriei pentru facerea unei școli;

Că chiar de nu ar avea locuitorii un titlu de proprietate, această stăpânire exercitată în condițiunile art. 1846 și 1847 din Codul civil, de peste 40 ani, fi conduce la prescripție, titlu de proprietate opozabil contestatorului;

Având în vedere că cu ocazia descinderii făcută pe fața acestui teren, comisiunea a mers împreună cu ambele părți și martorii propuși, începând dela cantina «Regatului Român», unde a constat vechea matcă a Cricovului, și de aci pe linia de hotar despărțitoare de perimetrul concesionat acelei societăți; a mers din movilă în movilă, constatând de față cu ambele părți și recunoașterea tuturor martorilor: că aceste movile sunt vechile movile dela delimitare, reînnoite de locuitori, ser-

vind ca puncte de hotare despărțitoare de proprietatea Statului, până a ajuns la locul de unde se scoate piatră și nisip, pomenit în convenția din 1906 cu locuitorul Gg. Spierea Dumitru, stabilind cu martori că acolo era locul de izlaz dela capul locurilor de cultură ale locuitorilor;

De asemenea, martorii mai spun că pe acest loc au fost livezile de pruni și casele locuitorilor distruse de apa Cricovului;

Că, tot cu ocazia acesteia descinderi, a constatat că toți arborii de pe terenul în discuție sunt tăieți, nefiind la fața locului decât lăstari și richițiș, pe cât timp de alături, pe terenul proprietate a Statului, aceleași esențe, ca aninii, sunt mari și groși, confirmându-se astfel, de martori, că locuitorii au tăiat acești arbori pentru nevoile lor, pe câtă vreme cei de alături au fost păziți de pădurarii Statului și niciodată acești funcționari ai Statului nu au dat în judecată pe locuitori pentru aceste tăieri făcute sub ochii lor.

În ce privește chestiunea în sine, a dreptului de proprietate, ridicată pe cale de contestație cu ocazia unei cereri de consolidare;

Având în vedere că diferendele în privința dreptului de proprietate nu sunt de competența comisiunii de consolidare, care, fiind compusă într'un mod special, judecă cu o procedură specială o materie specială, adică cererile de consolidarea concesiunilor, fără a intra în cercetarea chestiunii proprietății, acestea continuând a fi de competența jurisdicțiunii ordinare;

Că motivul vădit pentru care legiuitorul a făcut astfel abstracțiune de adevăratul proprietar și a pus înainte pe proprietarul aparent, sau mai bine zis pe stăpânitorul—nomine suo aparent—trimițând chestiunea proprietății înaintea justiției comune și pe proprietarul eventual, spre despăgubirea sa, la redevență, inovație ale cărei aplicațiuni și consecințe se văd în articolele 7, 12, 13, 14, 15, 16 și 19 din lege și art. 33 din regulament, este că interesul superior al sporirii bogăției naționale cere ca îndată ce un teren conține petrol să existe cineva dela care să poată lua concesiunea—hic et nunc—spre punere în valoare imediată a acelei surse de bogăție;

Că, dar, din diferitele dispozițiuni ale Legii de consolidare din 9 Maiu 1904, rezultă evident că singura cădere și preocupare a comisiunii instituite este să vadă dacă se află în fața unui proprietar aparent al terenului concesionat, sau mai bine zis în fața unui posesor real, în condițiunile art. 1846 și 1847 din Codul civil, iar nu în fața unui uzurpator; având în vedere și buna credință a concesionarilor, fără ca aceste dispozițiuni ale Legii de consolidare să implice ideea că această comisiune ar fi chemată să judece și dreptul de proprietate, atunci când cei chemați înaintea ei ar formula asemenea pretențiuni;

Având în vedere că în cazul de față comisiunea și-a format pe deplin convingerea că locuitorii Moreni și Moreni-Stavropoleos au stăpânit și stăpânesc terenul în chestiune, în mod public și neturburat, ca deplin și exclusivi proprietari, dela delimitare, și deci erau în dreptul lor de a da concesiunea, a cărei consolidare se cere, iar reclamanții au fost de bună credință luând această concesiune dela adevărații proprietari și stăpânitori ai acestui teren;

În ceea ce privește cererea contestatorului de a se ordona aplicarea pe fața pământului a planului întocmit la 1864 cu ocazia împroprietăririi, plan contestat de reclamanți, o găsește inutilă, de oarece comisia cu ocazia descinderii la fața locului și-a format pe deplin convingerea că între pământurile locuitorilor Moreni și Moreni-Stavropoleos n'a existat nici un prund decât albia râului Cricov, care apă, prin firul ei, formează hotar despărțitor între pământurile date ambelor obștii;

Că din toate acestea rezultă că Ministerul de domenii nu are nici un drept de proprietate asupra acestui teren

și, deci, contestația ridicată urmează a fi respinsă ca nefondată;

Pentru aceste motive comisiunea respinge ca nefondată contestațiunea făcută de d-l N. G. Marinescu, advocatul Ministerului domeniilor, în numele Statului;

Respinge ca nesustținută contestația făcută de Societate «Regatul Român»;

Admite cererea făcută de reclamanții Nae Popescu și M. Vlădescu-Olt, prin petițiunea înreg. la No. 29938 din 2 August 1908, și consolidează, etc.

(ss) Al. Al. Demetrescu; G. G. Zotu.

p. Greșier (s) D. I. Florian.

OBSERVAȚIE. — Terenurile petrolifere dela Moreni dă mult de lucru, dela o vreme încoace, și particularilor și societăților și Statului. Bogata sursă de păcură, găsită în acest punct al județului Prahova, a dat un avânt mare industriei petrolifere și a cuprins de friguri pe toți aceia cari se interesează de mersul acestei noi și importante industrii românești.

Gândul tuturor a fost îndreptat către câștigarea unui colțisor de teren în această localitate unde se ofereau prețuri fabuloase. Speranța câștigului a orbit pe toți în așa fel, încât s'a pierdut aproape cu totul noțiunea valorii, și prețurile oferite sunt, pentru omul ce nu este cuprins de acest vârtej, în disproporție vădită cu aceea ce se poate aștepta dela o exploatare rațională. Partea curioasă este că în acest vârtej a fost cuprins și Statul, care nu se lasă mai prejos, în găsirea mijloacelor pentru a avea și el cât mai mult teren în această localitate.

Este interesant, din acest punct de vedere, procesul ce s'a angajat în ultimul timp pentru o bucată de teren la Moreni, între Stat și obștea satului Moreni, reprezentantă în instanță prin concesionarii d-nii Nae Popescu și Vlădescu-Olt.

Prin Moreni, pe la marginea satului, curge apa Cricovul, care, ca orice apă de munte, are o albie cât de largă, formată în timpul viiturilor de apă primăvara și care constă numai din prundișuri nisipoase și pietroase. De această bucată de teren nu se interesa nimeni mai niciodată.

Când s'a descoperit petrolul la Moreni și în cantitatea în care s'a extras până acum, bucată de prundiș neînvidiat de nimeni a ajuns locul dorit de toți.

Obștea satului Moreni, pretinzând că acel prundiș îi aparține, l-a concesionat și concesionarii cerând consolidarea acelei concesiuni, Statul, prin Ministerul domeniilor, a făcut contestație, susținând că terenul este al său.

Cu această ocaziune, înaintea comisiunii de consolidare, s'au pus în afară de chestiunile de fapt, destul de numeroase, mai multe chestiuni de drept destul de interesante.

Prima chestiune a fost aceea de a se ști dacă șeful regiunii miniere, inginer al Statului, poate

lua parte ca judecător în comisiunea de consolidare, când sunt în joc interese de ale Statului, și dacă nu este recuzabil. Se știe că după Legea de consolidare, comisiunea se compune din primul președinte al tribunalului, din judele de ocol respectiv și din inginerul șef al regiunii miniere respective.

Comisiunea a rezolvat chestiunea în sensul afirmativ.

A doua chestiune a fost: dacă concesiunea este valabilă, atunci când ea fiind dată de obște, actul de concesiune nu a fost semnat de toți membrii obștei, deși nici unul din acei cari nu au semnat actul nu fac contestație.

În legea de consolidare, prin art. 12, se validează concesiunile anterioare lui Maiu 1904 cu cel puțin un an, chiar dacă nu au fost date decât numai de o parte de proprietari indivizi sau de parte din moșneni, formând cete, sau de parte din săteni împroprietăriți dar neîmpărțiți.

Tribunalul Prahova, prin deciziunea ce a dat, a stabilit că articolul citat își are aplicarea sa ori de câte ori unul din cei interesați ar ridica-o. Or, în cazul de față, Statul nu ar fi avut calitatea de a se prevala de acest drept, el nefăcând parte din obște.

A treia chestiune ridicată de Stat a fost: dacă o obște poate prescrie.

Obștea satului Moreni pretindea că chiar terenul în chestiune i-a fost dat de Stat la 1864, cu ocaziunea împroprietăririi sătenilor și întru cât nu se făcea dovadă tocmai evidentă cu titlurile aduse, pretindea că nici nu are nevoie de titluri, întru cât îl stăpânește dela 1864 acel teren și ca atare l-a câștigat prin prescripție pe care cerea să o dovedească cu martori. Statul s'a opus, susținând că o obște nu poate prescrie.

Tribunalul Prahova a admis părerea că obștiile, ca și persoanele fizice, ca și societățile recunoscute prin lege, poate prescrie și că pentru aceasta nu este nevoie ca fiecare membru al obștei să fi stăpânit în parte până a prescrie, de oarece stăpânirea unuia profită tuturor codevălmașilor.

A patra chestiune pusă în discuție a fost mult discutata chestiune asupra proprietarului aparent, asupra căreia am mai scris altă dată în deajuns în coloanele acestei reviste.

Hotărîrea aceasta, importantă din toate punctele de vedere, a fost apelată și acum, înaintea Curții, discuțiunile vor fi reluate și—nu ne îndoim—cât se poate de interesante.

Mulțumindu-ne numai să semnalăm deocamdată această importantă chestie adusă judecății, vom reveni detaliat asupra ei după ce Curtea de apel își va da deciziunea sa. Stelian Popescu

JUDECĂTORIA OCOL. RURAL NĂRUJA-PUTNA

Audiența dela 19 Decembrie 1908

Erede. — Titlul de erede. — Dacă el, întemeindu-se pe această calitate, poate să revendice un bun ce a fost în patrimoniul autorului său.

Proba cu martori. — Admisibilitatea ei pentru stabilirea posesiunii și întinderii unui imobil.

Posesiune utilă. — Dovedirea unei posesiuni utile, care să conducă la achizițiunea imobilului prin prescripțiune. — Chestiune de fapt. — (Art. 644 și 184 din Codul civil).

1. Titlul de erede este, în virtutea art. 644 din Codul civil, un titlu translativ de proprietate, și moștenitorul este în drept, întemeindu-se pe această singură calitate, să revendice din mâna oricărui deținător un bun ce a făcut parte din patrimoniul autorului său și dacă acel bun nu este legalmente înstrăinat și se deține de un altul pe nedrept.

2. Proba cu martori este admisibilă pentru a se stabili faptul posesiunii unui imobil și întinderea lui.

3. Chestiunea de a se ști dacă posesiunea unui imobil a fost utilă, adică în condițiunile legii, ca astfel să poată conduce la achizițiunea acelui imobil prin prescripțiune, este o chestiune de atributul suveran al judecății.

Judecata,

Asupra acțiunii de față, în revendicare, ascultând pe reclamanta în concluziune și având în vedere actele dela dosar, interogatoriul părților, depunerile martorilor ascultați sub prestare de jurământ, conform art. 196 din Procedura civilă, atât în instanță cât și la cercetarea locală;

Socotind că, după art. 1169 din Codul civil, cel ce face o propunere înaintea judecății trebuie să o dovedească, iar într-o acțiune în revendicare cel ce reclamă trebuie să probeze mai întâiu că fondul ce caută să-l revendice se deține de părit, și apoi că el, revendicanțul, este proprietar;

Având în vedere că păritul, Preotul Constantin Taftă, prin interogatoriul ce i s'a luat, mărturisește deținerea imobilului și după actul de vânzare ce l-a depus se vede că deține pământul în litigiu în baza unui act translativ de proprietate, autentificat la Tribunalul Putna sub No. 3114/906;

Văzând că reclamanta Marina Gheorghe Popa Manea revendică acest imobil, ca moștenire rămasă în urma defunctului său frate Stan Mehedinți, decedat fără descendenți și alte rude, sora sa, reclamanta, fiind unica moștenitoare în grad succesibil;

Considerând că titlul de erede este, în virtutea art. 644 din Codul civil, un titlu translativ de proprietate și moștenitorul este în drept, întemeindu-se pe această singură calitate, să revendice din mâna oricărui deținător un bun ce a făcut parte din patrimoniul autorului său, și dacă acel bun nu este legalmente înstrăinat și se deține de un altul pe nedrept, și cum reclamanta de astăzi se prezintă în acest proces cu titlul de erede, iar calitatea ei nu numai că nu este contestată, dar e chiar recunoscută prin răspunsurile date la interogatoriul luat păritului în ședința din 21 August 1908;

Având în vedere că reclamanta a arătat că autorul ei a fost proprietarul pământului din litigiu, dar, întru cât nu posedă acte autentice probatorii, invocă prescripțiunea cu titlu de proprietate în baza art. 645 din Codul civil, și, susținând că autorului Stan Mehedinți a avut posesiunea imobilului peste 30 de ani, demonstrează că, în acest caz, acei cari au vândut acum doi

ani pământul din proces păritului Preotul Constantin Taftă, i-au transmis o proprietate ce nu o aveau și nu puteau să-i treacă niște drepturi pe cari nu le posedau, și aceasta în virtutea maximei: «Nemo plus juris ad alium transferre potest quam ipse habet»;

Având în vedere că reclamanta, în susținerea prescripțiunii, a cerut dovada cu martori și fiindcă, pentru a stabili faptul posesiunii unui imobil și întinderii lui, proba testimonială este admisibilă, judecata admitând martori, aceștia, citați, au depus știința lor în ședințele anterioare și la cercetarea locală;

Cum din depunerile martorilor reclamantei se constată că Stan Mehedinți, până la moarte, și, în urma acestuia, sora sa Marina Gheorghe Popa Manea au avut posesiunea imobilului ce se revendică în timp de peste treizeci și cinci de ani;

Ținând socoteală că dintre martorii păritului Neculai Eni afirmă că Stan Mehedinți a avut stăpânirea locului în litigiu și Toader Luca confirmă veracitatea depunerii martorilor reclamantei, că pe acel loc s'a făcut cărămizi de către oamenii învoiați de Stan Mehedinți, iar după moartea lui de sora sa, reclamanta;

Văzând că toți ceilalți martori ai păritului, afară de doi, trei, nu numai că n'au declarat nimic în favoarea și dovedirea posesiunii lui I. Ciută, autorul păritului, ba, din contra, au arătat că de 30, 40 ani știe că acel loc este pământ nearat, destinat pentru izlaz comunal;

Față cu depunerile martorilor propuși, atât din partea reclamantei cât și a păritului, întru cât se dovedește că pământul din litigiu a aparținut lui Stan Mehedinți și, în urma morții acestuia, sorei sale Marina Gh. Popa Manea, prin posesiunea exercitată de ambii timp de mai bine de 30 ani, și fiindcă odată ce prescripțiunea achizitivă este împlinită, ea constituie un adevărat titlu de proprietate, principiu ce este știut că reiese într'un mod vădit din dispozițiile art. 645 și 1837 din Codul civil;

Având în vedere că această acțiune este intentată, fiind întemeiată pe un titlu recunoscut de lege și revendicanta și-a stabilit calitatea și dreptul pe baza cărora a reclamat, dovedind că autorul ei a fost proprietarul acestui imobil în momentul morții sale, având posesiunea, și pe care pământ l-a avut și dansa, după moartea fratelui său, în stăpânire, cu cugetul că este adevărata proprietară, curățindu-l, punând semne obișnuite la țară, învoind oameni să facă cărămidă pe acel loc, făcând încercări și tocmești pentru vânzare, și că, atât Stan Mehedinți cât și dansa, n'au fost supărați de nimeni sau turburați în pașnica lor posesiune, până în anul 1907 când păritul de astăzi, Preotul Constantin Taftă, a arat o parte din acest pământ;

Considerând că posesiunea ce a avut Stan Mehedinți și sora sa peste treizeci de ani, este o posesiune ce întrunește condițiunile art. 1847 din Codul civil;

Considerând că chestiunea de a se ști dacă posesiunea unui imobil a fost utilă, adică în condițiunile legii, ca astfel să poată conduce la achizițiunea acelui imobil prin prescripțiune, este o chestiune de atributul suveran al judecății, care apreciază totul, modul posesiunii de a fi, cum și obiceiurile locului, cum e în Vrancea unde acte de posesiuni făcute în mod intermitent, din cauza împrejurărilor, sunt considerate ca făcute perfectamente în sensul art. 1847 din Codul civil;

Având în vedere că în Vrancea există o stare de lucruri de care trebuie să ținem socoteală în rezolvarea pricinelor, și acea stare este că atât posesiunea imasururilor cât și a pământurilor de arătură nu se face în mod normal, ci există o stăpânire periodică, absolut neregulată, câte odată din ani în ani, lăsând mulți ani în părăsire locurile. Afară de aceasta mai este faptul că în toată Vrancea proprietarii izlazurilor particulare sau locurilor de arătură, dacă chiar anual cosesc fâneața sau culeg recoltele în mod regulat și la fiecare an, totuși se obișnuiește ca vitele tuturor locuitorilor după cosirea de fâneață să pască pe acele proprietăți individuale, ale particularilor, cari locuri nu sunt ale

obștei. Acest obicei dă loc unui caracter sui generis de posesiune în Vrancea, un fel de detențiune, de care unii, de rea credință, adesea au încercat să profite, uneori câte unul, mai puternic, făcând singur acte de stăpânire, căutând a stabili că a făcut adevărate acte de posesiuni în conformitate cu art. 1846 din Codul civil;

De altfel, acest obicei—când toți locuitorii pasc vitele lor pe pământul vreunui consătean al lor—are aparențele unei stăpâniri în codevălmășie, dar nici acest caracter nu poate avea și nu poate fi socotit ca atare, întru cât tot Vranceanul știe că această codevălmășie aparentă, pentru o scurtă epocă, este rezultatul unei toleranțe din partea adevăratului proprietar, pe care toți îl recunoaște ca stăpân adevărat al locului, și care proprietar, atunci când este un an bun și are posibilitatea de a avea recoltă, își cultivă singur pământul lăsat în părăsire; sau când e un an ploios, el singur cosește în mai multe rânduri iar prin diferite semne, puse ca hotare, împiedică intrarea vitelor celorlalți locuitori, cari după cosirea ultimă, când încep să pască vitele lor pe același loc — proprietate a vreunui consătean al lor — acești locuitori sunt pur și simplu îngăduiți, și în astfel de împrejurări evident că nu este vorba de locuri obștești, de izlazuri comunale, ci de proprietăți individuale; fără îndoială, posesiunea fie exercitată în masă, fie separat, profitând de ocaziune, este o stăpânire fără animus domini, fără vreun drept de proprietate, ci prin toleranța obișnuită în Vrancea;

Tot astfel este știut că în Vrancea, când adevăratul proprietar al unui pământ nu dispune de brațe sau alte mijloace, sau dacă pământul nu este tocmai productiv, ori când este un an secetos, sau când el, proprietarul imobilului, se află la o depărtare mare din comuna unde are pământul, îl lasă la discreția tuturor locuitorilor mai mulți ani ca loc de pășunat, cum fusese pământul din litigiu; uneori acest loc fiind arat direct de Stan Mehedinți sau de oameni puși de el, alte ori dat ca chirie pentru facere de cărămidă, s'a lăsat ca loc de imaș pentru vite, cu singura distincțiune însă, conform obiceiului din Vrancea, că fiecare vecin al proprietății, fiecare din locuitorii satului, avea cunoștință că acel loc, adesea pus la dispoziția tuturor, aparținea lui Stan Mehedinți, adevăratul proprietar;

Pe lângă toate aceste considerațiuni de drept și de fapt, având în vedere că în privința faptelor materiale constitutive de posesiuni, fiind admisibile și prezumpțiuni cari sunt permise în cazurile când este permisă și dovada prin martori, conform art. 1203 din Codul civil și socotind că Ioan Ciută sau fiica acestuia Maria I. Ciută, care a transmis această proprietate, n'au făcut acte de posesiuni; cel puțin păritul, care avea interes să facă această contra probă, n'a putut să dovedească și în astfel de împrejurări, socotind că dacă în interval de câțiva zeci de ani de zile, autorii păritului nici odată n'au reclamat cu vreun mod oarecare dreptul lor, și n'au făcut acte de stăpânire, în atare caz sunt două puternice prezumpțiuni: că au știut că n'au vreun drept asupra acestei proprietăți și au recunoscut în mod tacit că acel pământ aparține altuia;

Având în vedere că în aceste împrejurări arătate, mai este și prezumpția legală, prevăzută de art. 1854 din Codul civil, că autorul reclamantei a stăpânit ca adevărat proprietar până în momentul morții sale, proprietatea-i nefiind contestată de nimeni, prin nici un fel de turburare, precum nici moștenitoarea Maria Gh. Popa Manea n'a fost turburată până în anul 1907;

Considerând că păritul, Preotul Constantin Taftă, urma să dovedească cu contra probă că autoarea sa, ce i-a făcut actul de vânzare, a avut posesiunea imobilului, alegațiune ce reieșea din răspunsul său dat la interogator, că stăpânește locul în litigiu de 35 ani, și mai târziu cerând anume să facă această dovadă, n'a reușit să probeze cu nici un mijloc legal și nici cu martorii săi n'a putut să dovedească că autoarea sa

sau părinții ei au avut posesiunea acestui imobil și că posesiunea lor era de natură a le conferi proprietatea acelui pământ, și să combată astfel valoarea juridică a probelor administrate de revendicantă;

Pentru aceste motive, admite acțiunea, etc.

Judecător, (s) V. Mamigonian.

O pedeapsă deosebită în Dobrogea

Unul din faptele care se ivește deseori în comunele rurale și care a inspirat legiuitorului din 1904 ideea de a prevedea o anumită pedeapsă, este opunerea locuitorilor de a li se duce vitele la oborul comunal, atunci când sunt surprinse prin holdele, fânețele, viile, sădirile sau prin izlazul altuia.

Prin art. 132 din menționata lege din 1904, a organizării comunelor rurale, s'a prevăzut ca pedeapsă pentru asemenea contravențiuni *închisoare de la 5 zile până la 3 luni*.

Noua lege de organizare a acestor comune, pusă în aplicare la 1 Iulie 1908, prevede pentru un asemenea fapt o pedeapsă mai mică; de sigur, legiuitorul fiind convins de gravitatea pedepsei și influențat poate și de hotărârile judecătorești, astfel că art. 132 devenind 144, pune în ultimul alineat ca pedeapsă *amenda până la 50 lei* sau *închisoare până la maximum 15 zile*.

Legea din 1908 mai prevede însă în art. 235, ca dispozițiune transitorie, că în Dobrogea se va aplica tot legea din 1904, afară de oarecari excepțiuni prevăzute anume în acest text. Din această cauză infracțiunea de opunere a ducerii vitelor la obor a rămas a se pedepsi în Dobrogea tot după art. 132 din 1904.

Credem că aceasta nu e decât o scăpare din vedere a legiuitorului, căci nu s'ar putea zice că și pentru aceste infracțiuni legiuitorul a voit să facă o excepțiune, nefiind nici un motiv plauzibil de a li se aplica celor din Dobrogea o pedeapsă specială; și apoi, ca chestiune de principiu, în legislația noastră penală este că și celor din Dobrogea li se aplică aceleași legi penale (art. 3 din Codul penal, 1 și 133 din Constituție și 10 din Legea de organizare a Dobrogei).

De altă parte, judecătorii, ca putere judecătorească, nu pot încălca puterea legislativă și trebuie să aplice legea așa cum este.

S'ar putea zice că, în practică, s'ar putea aduce o îndulcire apropiată de art. 144, prin aplicațiunea art. 60 din Codul penal. Dar cunoaștem marea discuțiune dacă în materie de contravențiuni delictuoase, adică cari au pedepse prevăzute de Codul penal pentru delict, poate avea loc aplicarea acestui articol 60, deși mai toți autorii sunt pentru; și în tot cazul se poate prea bine ca judecătorul să fie convins că nu poate fi loc la aplicația art. 60 din Codul penal, și aplicând art. 132 aplică o pedeapsă mai grea pentru Dobrogea.

Notăm că în art. 10 din Legea de organizare pentru Dobrogea este enunțat numai principiul și, ca atare, judecătorii din Dobrogea sunt nevoiți a aplica art. 132 din 1904.

Credem dar, în rezumat, că este necesar a se veni cu o lege interpretativă, pentru a se aplica și în Dobrogea aceeași pedeapsă, care e prevăzută în art. 144 din noua lege de organizare a comunelor rurale din 1908.

Bucur Constantinescu

Martie, 1909

Judecător, Ocolul rural Mangalia